

УДК 58 (207.3)

Т.У. Сачыўка, канд. с.-г. навук, дац.;
М.В. Навумаў, загадчык Батанічнага сада;
В.М. Босак, д-р с.-г. навук, праф. (БДСГА, г. Горкі)

БАТАНІЧНЫ САД І ДЭНДРАЛАГІЧНЫ ПАРК У АДУКАЦЫЙНАЙ І НАВУКОВАЙ ПРАСТОРАХ БДСГА

Батанічны сад і дэндралагічны парк УА “Беларуская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія” займаюць вызначанае места ў развіцці адукацыйнай і навуковай прасторы акадэміі. Гэта выдатная база не толькі для арганізацыі навучальнага працэсу студэнтаў УА БДСГА, але таксама і для правядзення грунтоўных навуковых даследаванняў у галіне батанікі і экалогіі, селекцыі і генетыкі раслін, аховы прыроды і ландшафтнай архітэктуры і г.д. [7, 10].

У якасці самастойнага структурнага падраздзялення Батанічны сад вядзе сваю гісторыю з 1847 г. Аднак першыя спробы па стварэнню батанічнага сада пачаліся адначасова з адкрыццём Горы-Горацкага земляробчага інстытута ў 1840 г. [10, 15].

14 траўня 2007 г. Батанічны сад пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь аб’яўлены гісторыка-культурнай каштоўнасцю комплексу “Беларуская дзяржаўная сельскагаспадарчая акадэмія”. Агульная плошча сада складае 6 га. У 2009 г. ён уключаны ў Радз батанічных садоў Беларусі, Расіі і Казахстана.

27 снежня 1963 г. Дзяржаўным камітэтам Савета Міністраў БССР па ахове прыроды і 8 траўня 2007 г. пастановай Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь дэндралагічны парк аб’яўлены батанічным помнікам прыроды рэспубліканскага значэння.

Сёння ў калекцыях Батанічнага сада і дэндралагічнага парка налічваецца 1476 відаў, 1019 форм і сартоў, якія належаць да 281 сямейства і 840 радоў [10].

Асноўнымі накірункамі дзейнасці Батанічнага сада і дэндралагічнага парка УА БДСГА на сучасны момант з’яўляюцца:

- захаванне відавой разнастайнасці раслін [3, 6, 11];
- назапашванне і ўзнаўленне генетычных рэсурсаў раслін [10];
- інтрадукцыя раслін [4, 12, 13];
- удзел ў навучальным працэсе (правядзенне практык, тэматычных заняткаў, НДРС і інш.) [2, 5, 7];
- удзел у выкананні навуковых даследаванняў у галіне селекцыі і генетыкі раслін, батанікі і экалогіі, аховы прыроды і ландшафтнага будаўніцтва [10, 16, 17, 18];

- арганізацыя і правядзенне тэматычных выстаў [10];
- міжнароднае супрацоўніцтва [8, 10];
- экалагічнае выхаванне (правядзенне тэматычных экскурсій, удзел у праектах і конкурсах і г.д.) [1, 11, 14];
- кансультаванне па пытаннях садова-паркавага будаўніцтва і дэкаратыўнага садоўніцтва [4, 9];
- добраўпарадкаванне і азеляненне тэрыторыі, вырошчванне і рэалізацыя пасяўнога матэрыялу, расады, насення і г.д. [4, 9, 10].

У выніку навуковых даследаванняў у Батанічным садзе УА БДСГА за апошнія гады створана з уключэннем у Дзяржаўны рэестр сартоў Рэспублікі Беларусь 14 новых сартоў агароднінных, вострасмакавых і дэкаратыўных культур, а таксама інтрадуцыравана 4 сарты кветкавых культур [10, 18].

ЛІТАРАТУРА

1. Гордеева, А.П. Ботанический сад и дендрологический парк УО БГСХА и их роль в экологическом воспитании студентов / А.П. Гордеева, Т.В. Сачивко // Биоразнообразие и культуроценозы в экстремальных условиях. – Апатиты, 2013. – С. 43–45.

2. Гордеева, А.П. Ботанический сад УО БГСХА как база общего и специального образования // А.П. Гордеева, Т.В. Сачивко // Перспективы развития высшей школы. – Гродно: ГГАУ, 2012. – С. 233–234.

3. Гордеева, А.П. Коллекция лекарственных растений в ботаническом саду УО БГСХА / А.П. Гордеева, Т.В. Сачивко // Лекарственные растения: биоразнообразие, технологии, применение. – Гродно: ГГАУ, 2014. – С. 24–26.

4. Гордеева, А.П. Принципы построения экспозиций на основе хвойных интродуцентов / А.П. Гордеева, Н.Н. Чепиков, Т.В. Сачивко // Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры. – Минск, 2012. – С. 402–404.

5. Гордеева, А.П. Роль коллекций ботанического сада в процессе обучения студентов-биологов / А.П. Гордеева, Т.В. Сачивко // Перспективы развития высшей школы. – Гродно, 2013. – С. 155–156.

6. Кирильчик, Л.А. Роль ботанического сада УО БГСХА в повышении разнообразия растительных ресурсов / Л.А. Кирильчик, Н.Н. Чепиков, Т.В. Сачивко // Устойчивое развитие экономики: состояние, проблемы, перспективы. – Пинск, 2009. – С. 49–51.

7. Роль ботанического сада и дендрологического парка в формировании образовательного и научного пространства БГСХА / П.А.

Саскевич [и др.] // Ботанические сады и дендрологические парки высших учебных заведений. – Горки: БГСХА, 2017. – С. 3–5.

8. Сачивко, Т.В. Ботанический сад Университета Хоэнхайм: история и современность / Т.В. Сачивко, В.Н. Босак // Вестник БГСХА. – 2020. – № 1. – С. 168–170.

9. Сачивко, Т.В. Декоративные растения и основы ландшафтного дизайна. Декоративные деревья и кустарники / Т.В. Сачивко, О.А. Порхунцова, М.В. Сандалова. – Горки: БГСХА, 2021. – 122 с.

10. Сачивко, Т.В. История и современность Ботанического сада УО БГСХА / Т.В. Сачивко, А.П. Гордеева // Вестник БГСХА. – 2020. – Юбилейный выпуск. – С. 112–166.

11. Сачивко, Т.В. Лекарственные растения Ботанического сада / Т.В. Сачивко, В.П. Моисеев, Т.В. Шведовская. – Горки: БГСХА, 2021. – 27 с.

12. Сачивко, Т.В. Особенности воспроизводства коллекции лиственных интродуцентов / Т.В. Сачивко, А.П. Гордеева, В.Н. Босак // Плодоводство, семеноводство, интродукция древесных растений. – 2018. – Т. 21. – С. 215–217.

13. Сачивко, Т.В. Сортовые особенности продуктивности интродуцированных сортов голубики / Т.В. Сачивко, В.Н. Босак // Агропромышленные технологии Центральной России. – 2019. – № 1. – С. 54–58.

14. Сачивко, Т.В. Охраняемые растения Могилевской области / Т.В. Сачивко, В.П. Моисеев, Т.В. Шведовская. – Горки: БГСХА, 2021. – 32 с.

15. Сачивко, Т.В. Эдуард Федорович Рего (к 200-летию со дня рождения) / Т.В. Сачивко, А.П. Гордеева // Вестник БГСХА. – 2016. – № 2. – С. 125–128.

16. Сачыўка, Т.У. Калекцыя вострасмакавых культур у Батанічным садзе БДСГА / Т.У. Сачыўка, В.М. Босак // Ботанические сады и дендрологические парки высших учебных заведений. – Горки: БГСХА, 2017. – С. 87–88.

17. Сачыўка, Т.У. Напрамкі селекцыі вострасмакавых культур у Батанічным садзе БДСГА / Т.У. Сачыўка, В.М. Босак, М.В. Навумаў // Лесное хозяйство. – Минск: БГТУ, 2018. – С. 131.

18. Сачыўка, Т.У. Новыя сарты *Trigonella* і *Hyssopus* у калекцыі Батанічнага сада БДСГА / Т.У. Сачыўка, В.М. Босак // Лесное хозяйство. – Минск: БГТУ, 2017. – С. 116.